

4 Kommunikationer

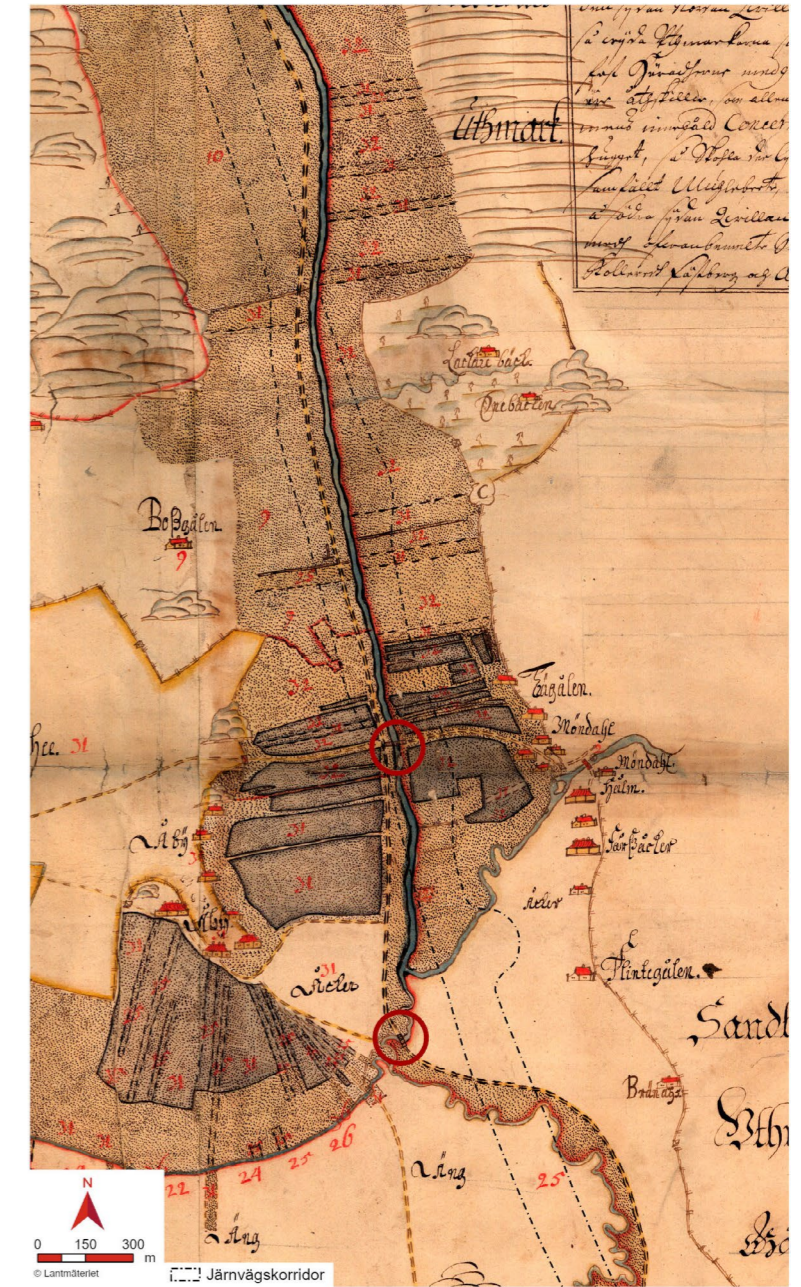
Ett välanvänt kommunikations- och transportstråk löper längs med dalen. Vattenvägarna har genom tiderna nyttjats för transporter av såväl gods som passagerare.

Vattenvägarna har även använts för att flotta timmer från inlandet och kom att få stor betydelse när skogsnäringen ökade under 1700-talets senare del.

Förutom vattenvägar som kommunikationsled finns flera vägar markerade på de äldsta kartorna. I det gamla agrara landskapet var stigar och vägar ett påtagligt inslag, slingrande mellan berg och åkrar, utefter sankmarker och hagar. De var nödvändiga för att ta sig till såväl andra byar som ängs- och betesmarker långt från bykärnan. I det aktuella området är de äldsta kartorna från 1694. Längs med Mölndalsån löper landsvägen från Halland in till Göteborg och nedåt landet, ett stråk som vi återfinner ända in i modern tid i form av Göteborgsvägen/Kungsbackavägen. Vid Mölndalsbro låg den viktiga förbindelsen över till Kvarnbyn. Förbindelsen syns redan på kartan från år 1694.

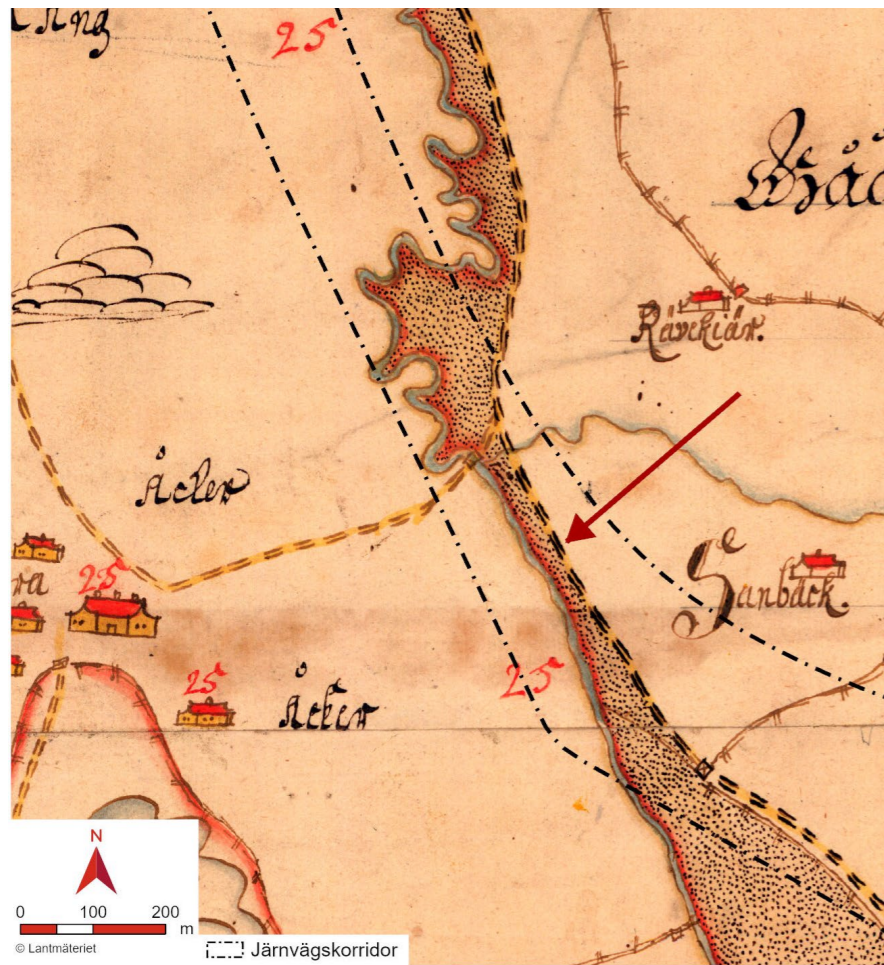

Figur 81: Karta från år 1718 visar vattenvägarna till Mölndal med ett vattensystem från småsjöarna i Morjhult och Tolla i Töllsjö socken ned genom Nedsjöarna, Landvettersjön, Rådasjön, Stensjön och till Mölndal.

Figur 82: En geometrisk avmätning från år 1694. Här syns vägen som går i nord-sydlig riktning samt övergångarna över åarna. Broarna vid Brännås-Åby och vid Mölndalsbro är utmarkerade med ring på kartan.

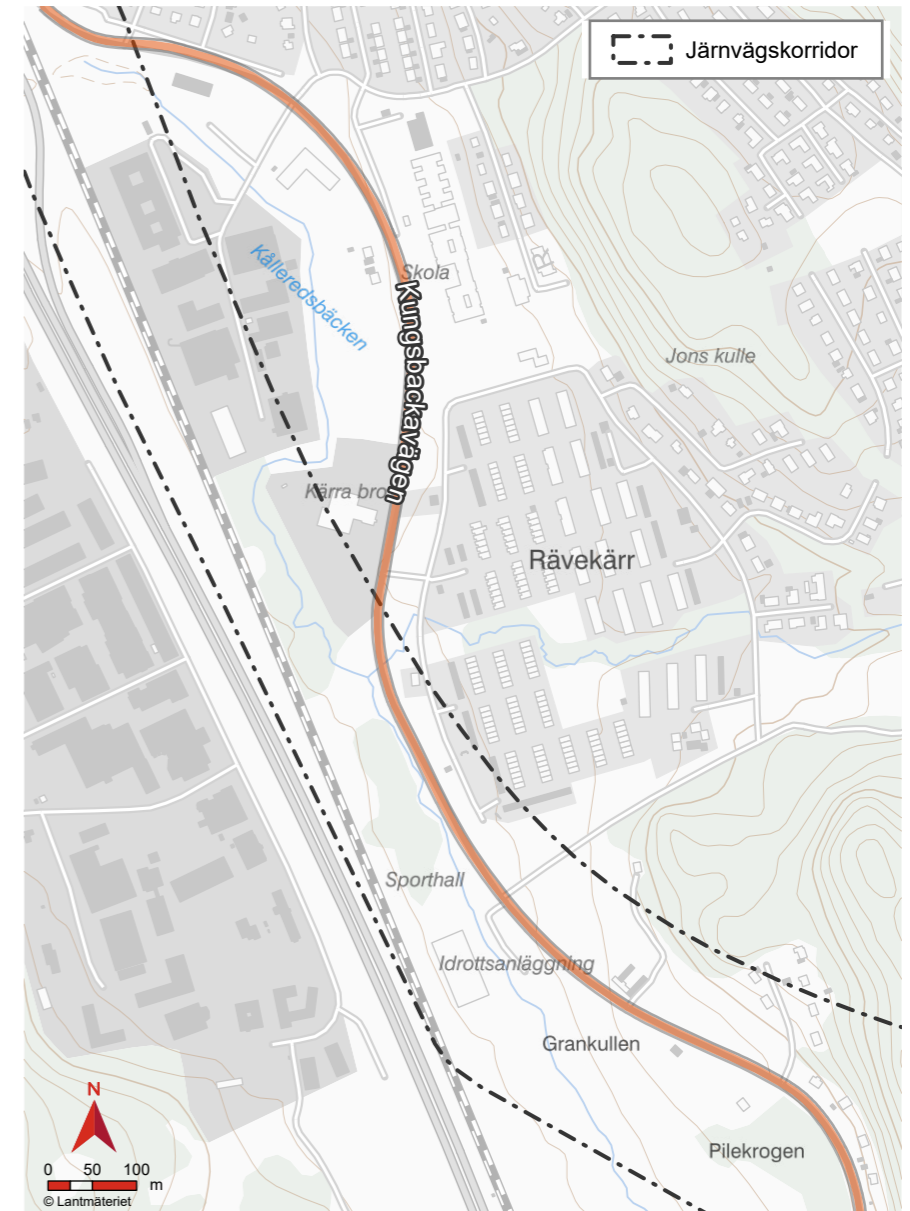
Vägnätet är påfallande stabilt genom århundradena. I och med att det gamla jordbrukslandskapet förändras så läggs dock en del av de mindre vägnäten och kommunikationslederna så småningom ner. En annan påtaglig förändring är järnvägen som har tillkommit, dels Västkustbanan mellan Malmö och Göteborg, dels järnväg över Mölnlycke mot Borås.

Figur 83: Kungsbackavägen går fortfarande i samma sträckning som i de äldsta kartorna, se röd pil. Geometrisk avmätning från 1694.

Figur 84: Laga skifte år 1844, vägen är kvar i samma sträckning som år 1694, se röd pil.

Figur 85: Till höger syns Kungsbackavägen idag. Järnvägen syns till vänster inom järnvägskorridoren.

Figur 86: Järnvägsviadukt i Göteborg 1929. Källa: Digitalt museum.

Redan 1856 har man karterat för ny järnväg mellan Göteborg och Mölndal. Marken där den planerade dragningen passerar utgjordes till allra största delen av åkermark.

Järnvägen blev till slut byggd på 1880-talet och nådde Mölndal 1888. Den byggdes av flera olika privata järnvägsbolag. Eftersom sträckan hade karaktär av stambana mellan Malmö och Göteborg köpte staten större delen av banan 1896 från de olika järnvägsbolagen. Sedan 1980-talet har banan stegvis byggts ut till dubbelspår. Järnvägen österut mot Borås invigdes 1894 och tillhör staten sedan 1941.

År 1907 drogs spårvägen från Göteborg till Mölndal. I början av 1900-talet var Mölndal fortfarande främst ett litet stationssamhälle, trots den tidiga industrialiseringen.